

JUSTITSMINISTERIET

Civil- og Politiafdelingen

Kontor: Færdsels- og våben-
kontoret
Sagsnr.: 2010-801-0030
Dok.: KSA40164

Kommenteret høringsoversigt vedrørende udkast til forslag til lov om ændring af færdselsloven (Implementering af dele af tredje kørekortdirektiv – ændring af gyldighedstiden på kørekort)

I. Høringen

Et udkast til lovforslag har været sendt i høring hos følgende myndigheder og organisationer mv.:

Advokatrådet, Arbejdsgiverforeningen for Transport og Logistik (ATL), Centralforeningen af Taxiforeninger i Danmark (C.A.T.), Chaufførernes Fagforening, Dansk Camping Union, Dansk Cyklist Forbund, Danske Advokater, Danske Busvognmænd, Danske Handicaporganisationer, Danske Kørelæreres Landsforbund, Danske Motorcyklister Råd (DMC), Danske Regioner, Dansk Erhverv, Dansk Kørelærer-Union, Dansk Køreskole Forening, Dansk Taxi Råd, Dansk Transport & Logistik (DTL), Datatilsynet, Den Danske Dommerforening, DI Transport, Dommerfuldmægtigforeningen, Domstolsstyrelsen, DTU Transport, Fagligt Fælles Forbund (3F), Falck, Frie Danske Lastbilvognmænd (FDL), Forbrugerbudsmænd, Forbrugerrådet, Forenede Danske Motorejere (FDM), Foreningen af Offentlige Anklagere, Foreningen for Trafikofre, Foreningen Liv og Trafik, Forsikring & Pension, Forsvarets Materieltjeneste, Institut for Menneskerettigheder, International Transport Danmark (ITD), KL (Kommunernes Landsforening), Københavns Brandvæsen, Køreprøvesagkyndiges Landsforening, Landbrug & Fødevarer, Landsforeningen af Forsvarsadvokater, Lægeforeningen, MC Touring Club Danmark, Motorcykelbranchens Landsforbund, Motorcykel Importør Foreningen, NOAH-Trafik, Politiforbundet i Danmark, Præsidenten for Vestre Landsret, Præsidenten for Østre Landsret, præsidenterne for samtlige byretter, Retssikkerhedsfonden, Rigsadvokaten, Rigspolitiet, Rådet for Sikker Trafik, Trafikforskningsgruppen ved Aalborg Universitet, Transporterhvervets Uddannelsesråd og Ældre Sagen.

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Justitsministeriet har modtaget høringsvar fra:

Dansk Erhverv, Dansk Kørelærer-Union, Dansk Køreskole Forening, Dansk Transport & Logistik (DTL), Datatilsynet, DI Transport, Domstolsstyrelsen, DTU Transport, Forbrugerrådet, Forenede Danske Motorere (FDM), Forsikring & Pension, Hærens Logistiskole, Institut for Menneskerettigheder, International Transport Danmark (ITD), KL (Kommunernes Landsforening), Københavns Brandvæsen, MC Touring Club Danmark, Politiforbundet i Danmark, præsidenterne for samtlige byretter, Præsidenten for Vestre Landsret, Præsidenten for Østre Landsret, Rigsadvokaten, Rigspolitiet, Rådet for Sikker Trafik og Ældre Sagen.

Justitsministeriets bemærkninger til høringsvarene er anført med kursiv.

II. Høringsvarene

1. Generelle bemærkninger

Forbrugerrådet har vurderet, at lovforslaget ligger uden for rådets interesseområde og har derfor undladt at forholde sig til forslaget.

Dansk Erhverv, Dansk Kørelærer-Union, Datatilsynet, Domstolsstyrelsen, Forsikring & Pension, Institut for Menneskerettigheder, præsidenterne for samtlige byretter, Præsidenten for Vestre Landsret, Præsidenten for Østre Landsret, Rigsadvokaten og Rådet for Sikker Trafik har ingen bemærkninger til lovforslaget.

Dansk Køreskole Forening tilslutter sig Justitsministeriets udkast til lovforslag.

Politiforbundet i Danmark har ikke bemærkninger til lovforslaget som sådant, men hilser ændringerne og de mere restriktive formateringer af kørekortet velkommen, da de øger muligheden for en bedre og mere effektiv kontrol.

2. Gyldighedstid på kørekort

2.1. Ændring af gyldighedstid for kørekort til kategori A (motorcykel) og kategori B (bil)

DTU Transport finder det udmærket, at Justitsministeriet har valgt at prioritere, at kørekortindehavere ikke pålægges unødige byrde og udgift, og i den forbindelse har valgt en gyldighedsperiode på 15 år frem for 10 år.

Forenede Danske Motorejere (FDM) har – så længe det ikke er forbundet med unødige omkostninger og besvær for danske kørekortindehavere – ikke indvendinger mod, at der fastsættes en gyldighedstid på 15 år, når formålet er at reducere mulighederne for forfalskning af kørekort. FDM kan i den forbindelse tilslutte sig, at fornyelse ikke skal ske hyppigere end hvert 15. år. FDM er endvidere enig med Justitsministeriet i, at en tvungen helbredsmæssig kontrol ved fornyelse af kørekort til almindelig bil mv. ikke vil stå i fornuftigt forhold til de omkostninger og den ulempe, som det langt overvejende flertal af borgere ville blive påført. FDM kan derfor tilslutte sig, at fornyelsen af kørekort til personbil og motorcykel ikke ledsages af et krav om lægeattest.

MC Touring Club Danmark er enig i, at man i Danmark bør vælge den maksimale administrative gyldighedstid på 15 år, og at der ikke indføres et generelt krav om, at der ved de løbende fornyelser hvert 15. år skal indleveres en lægeattest.

2.2. Ændring af gyldighedstid for kørekort til kategori C (lastbil) og kategori D (bus)

Dansk Transport og Logistik (DTL) og International Transport Danmark (ITD) finder, at gyldighedsperioden på fem år for kørekort til lastbil og bus er for kort og henviser bl.a. til, at der ikke ses at være væsentlige trafiksikkerhedsmæssige begrundelser for den korte gyldighedsperiode for kørekort til lastbil.

Justitsministeriet skal bemærke, at det efter tredje kørekortdirektivs artikel 7, stk. 2, litra b, er et krav, at kørekort til kategori C1 (lille lastbil), C (lastbil), D1 (lille bus), D (bus) samt C1/E, C/E, D1/E og D/E (henholdsvis lille lastbil, lastbil, lille bus og bus med stort påhængskøretøj) udstedes med en administrativ gyldighedsperiode på fem år. Det er ifølge direktivet således ikke muligt at fastsætte en længere gyldighedstid end fem år for kørekort til sådanne køretøjer. Der henvises i øvrigt til punkt 2.2 i de almindelige bemærkninger til lovforslaget.

2.3. Ændring af gyldighedstid for kørekort til traktor/motorredskab

Dansk Transport og Logistik (DTL) er enig i, at de nye regler om fornyelse også bør omfatte kørekort til traktor/motorredskab, men finder, at regler for fornyelse af kørekort til traktor/motorredskab skal være de samme som for busser og lastbiler – dvs. fornyelse hvert femte år. DTL anfører i den forbindelse, at traktorer er i direkte konkurrence med mange vognmænd om godskørsel, snerydning og slamsugning mv., idet mange kommuner anvender traktorer til snerydning og saltning, ligesom maskinstationer mv. anvender bl.a. traktorer til kørsel med slamsuger.

Justitsministeriet skal bemærke, at traktorer ikke er omfattet af tredje kørekortdirektiv, men at ministeriet har vurderet, at det vil være hensigtsmæssigt også at indføre en administrativ gyldighedsperiode for traktorkørekort, bl.a. henset til direktivets formål om at begrænse mulighederne for forfalskning. Justitsministeriet finder i den forbindelse, at gyldighedstiden bør fastsættes til 15 år, og at der ved de løbende fornyelser ikke bør stilles krav om indlevering af lægeattest. Den foreslåede ordning indebærer, at spørgsmålet om fornyelse af traktorkørekort vil blive behandlet på samme måde som ved fornyelser til andre kørekortskategorier, hvor direktivet heller ikke stiller krav om en særlig gyldighedstid på fem år og helbreds kontrol i forbindelse med fornyelse. Justitsministeriet finder ikke, at der – bl.a. henset til hastighedsgrænsen for traktorer – er væsentlige færdselssikkerhedsmæssige hensyn, der taler for at lade de mere byrdefulde fornyelsesregler, der fremover skal gælde for kørekort til lastbil mv., gælde tilsvarende for traktorkørekort.

2.4. Fornyelse af kørekort for personer, der er fyldt 70 år

DTU Transport kan ikke støtte opretholdelsen af den nuværende ordning vedrørende hyppigere kørekortfornyelse med krav om helbreds tjek for personer, der er fyldt 70 år, idet der ifølge DTU Transport ikke kan påvises nogen positive sikkerhedsmæssige effekter ved denne ordning, som ydermere pålægger borgerne unødigt besvær og unødige udgifter. DTU Transport anfører nærmere, at international forskning gentagne gange har påvist, at helbredsmæssige undersøgelser i forbindelse med ældres kørekortfornyelse ikke har nogen positiv sikkerhedsmæssig effekt. Ifølge DTU Transport findes der tværtimod forskningsresultater, der tyder på, at sikkerheden muligvis forringes på systemniveau ved screening af ældre bilister for sygdomme eller funktionelt svigt. DTU Transport anfører i den forbindelse, at der er en tendens til, at screeningsordninger får andre bilister end dem, som screeningen viser ikke længere er egnet

til at føre bil, til at opgive at køre bil. Ved at flytte disse bilister over til andre mindre sikre transportmåder bliver sikkerheden overordnet set ned-sat. DTU Transport anbefaler Justitsministeriet at iværksætte en grundig evaluering af praksis for ældre bilisters kørekortfornyelse, hvor både sikkerhedsmæssige effekter og omkostninger samt den byrde, der pålægges samfundet og borgere, vurderes.

Ældre Sagen støtter den nuværende ordning for kørekortfornyelse for personer, der er fyldt 70 år, hvor fornyelsen bygger på en lægeundersøgelse og -erklæring. Ældre Sagen støtter ud fra et trafiksikkerhedsmæssigt perspektiv det nuværende krav om, at det er ansøgerens egen læge, som skal udføre lægeundersøgelsen, men anfører samtidig, at det medfører, at ansøgeren ikke kan gå til den billigste læge for at få lavet undersøgelsen, hvilket Ældre Sagen finder problematisk pga. store prisudsving på lægeerklæringer. Ældre Sagen anbefaler derfor, at der fastsættes nærmere regler for et maksimumbeløb på en lægeerklæring, der skal benyttes ved kørekortfornyelse.

Justitsministeriet finder – ligesom Ældre Sagen – at der fortsat bør være en fast aldersgrænse på 70 år, hvorefter det med jævne mellemrum – og altså oftere end hvert 15. år – i forbindelse med fornyelse af kørekortet undersøges, om den pågældende fortsat opfylder de helbredsmæssige betingelser for at have kørekort. Ved at fastsætte en kortere gyldighedstid på kørekort til personer over 70 år, sikrer man efter Justitsministeriets opfattelse, at kørekort kun fornys til personer, som fortsat har den fornødne åndelige og legemlige førerlighed, og at de personer, som ikke selv vil eller er i stand til at indse, at de er til fare for sig selv eller andre, ophører med at køre bil. Hvis man ophævede den gældende ordning, ville man således efter Justitsministeriets opfattelse forringe mulighederne for at ”opfange” de personer, som ikke længere opfylder de helbredsmæssige betingelser for at have kørekort.

For så vidt angår spørgsmålet om priser på lægeattester, som skal anvendes ved kørekortfornyelse, kan Justitsministeriet oplyse, at ministeriet i anden sammenhæng har igangværende drøftelser med bl.a. Praktiserende Lægers Landsorganisation (PLO) om muligheden for at fastsætte en fast pris for sådanne lægeattester.

2.5. Øvrige bemærkninger om gyldighedstid

Rigspolitiet anfører, at ”sammenkobling” af gyldighedstiderne for for-

skellige kørekortkategorier også bør gælde for så vidt angår kategorierne C1, C1/E, C, C/E, D1, D1/E, D og D/E (dvs. lille lastbil, lastbil, lille bus og bus samt sådanne køretøjer med stort påhængskøretøj), således at fornyelse af disse kategorier tillige medfører fornyelse af kategori A, B og B/E (dvs. motorcykel, almindelig bil og almindelig bil med stort påhængskøretøj) i 15 år.

Som det fremgår af punkt 2.3 i de almindelige bemærkninger til lovforslaget, påtænker Justitsministeriet at fastsætte nærmere regler om "sammenkobling" af gyldighedstiderne for forskellige kørekortkategorier i kørekortbekendtgørelsen. Justitsministeriet forventer i den forbindelse at lægge op til, at der kan ske en "sammenkobling" af gyldighedstiderne som anført af Rigspolitiet.

3. Økonomiske konsekvenser mv.

3.1. Gebyr

Ældre Sagen hilser det velkomment, at det eksisterende gebyr for kørekortfornyelse for personer, der er fyldt 70 år, fastholdes på det nuværende niveau.

Dansk Transport og Logistik (DTL), DI Transport og International Transport Danmark (ITD) finder, at gebyret for fornyelse af kørekort til lastbil og bus skal begrænses til de administrative omkostninger i lighed med, hvad der i lovudkastet er lagt op til for fornyelse af kørekort til personbil mv.

Justitsministeriet er enig med DTL, DI Transport og ITD i, at der ved fastsættelsen af gebyret for fornyelse af kørekort til lastbil og bus mv. også bør tages udgangspunkt i de omkostninger, der er forbundet med myndighedernes sagsbehandling og produktion af et nyt kørekort. Justitsministeriet har derfor i lovforslaget indsat en ny gebyrbestemmelse i færdselslovens § 124 c, stk. 1, nr. 3, der efter forslaget bliver nr. 4, hvorefter gebyret for fornyelse af kørekort til lille lastbil, lastbil, lille bus, bus samt henholdsvis lille lastbil, lastbil, lille bus og bus med stort påhængskøretøj udgør 135 kr. for ansøgere, der ikke er fyldt 70 år. Det bemærkes, at gebyret er fastsat således, at det skønnes at dække kommunernes og sundhedsmyndighedernes omkostninger i forbindelse med udstedelsen, herunder den nødvendige kontrol af de helbredsmæssige forhold. Herudover indeholder gebyret et beløb på 10 kr. til opretholdelse af en

forholdsmæssig andel af det provenu, der i dag følger af gebyret på 220 kr. for fornyelse af kørekort til lastbil og bus mv. til personer mellem 50 og 70 år.

3.2. Økonomiske og administrative konsekvenser i øvrigt

Københavns Brandvæsen bemærker, at de ændringer, der foreslås i lovforslaget, samt de ændringer, der senere vil blive fastsat administrativt i kørekortbekendtgørelsen, vil få konsekvenser for brandvæsenet af både økonomisk og administrativ karakter. Københavns Brandvæsen oplyser, at brandvæsenet er en virksomhed med ca. 700 ansatte, hvoraf en stor del som led i tjenesten har kørekort til lastbil eller bus og/eller erhvervs-kørekort. De foreslåede regler vil således i forbindelse med fornyelse af kørekort indebære omkostninger for brandvæsenet i form af gebyrer, lægeattester, fotos samt tid, der medgår til fornyelsen. Herudover skal der etableres et administrativt system til løbende sikring af, at fornyelser sker rettidigt.

Hærens Logistikskole har ingen principielle bemærkninger til forslaget om ændring af gyldighedstiden for kørekort, men bemærker at de nye regler vil medføre en ikke ubetydelig omkostning til fornyelse af kørekort for forsvarets personel, idet forsvaret årligt uddanner ca. 3.000 personer til kategorierne C, D og CE (lastbil, bus og lastbil med stort påhængskøretøj).

For så vidt angår spørgsmålet om gebyrer henvises til punkt 3.1 ovenfor og punkt 4 i de almindelige bemærkninger til lovforslaget. Det bemærkes i den forbindelse, at kravet om fornyelse af kørekort er rettet mod den enkelte kørekortindehaver, hvorfor pligten til at betale gebyr mv. i forbindelse med en fornyelse som udgangspunkt også påhviler den pågældende ansøger. I det omfang f.eks. en arbejdsgiver påtager sig at afholde de omkostninger, der er forbundet med en ansats kørekortfornyelse, vil dette i sagens natur have økonomisk betydning for arbejdsgiveren, men lovforslaget regulerer ikke dette spørgsmål.

Rigspolitiet bemærker, at indførelse af et krav om jævnlig fornyelse af kørekort vil indebære, at antallet af kørekort, der skal udstedes, må forventes at stige betydeligt, og politiets arbejde i den forbindelse må antages at forøges tilsvarende. De skærpede helbredsmæssige krav ved fornyelse af kørekort til lastbil og bus må tillige forventes at medføre en ikke uvæsentlig stigning i antallet af administrative sager og klagesager hos

politikredsene og Rigspolitiet, ligesom forslaget må forventes at medføre en stigning i antallet af helbredsmæssige køretest, hvilket vil medføre et øget ressourceforbrug. Lovforslaget forventes endvidere at påvirke en række af politiets IT-systemer.

Der henvises til punkt 5 i lovforslagets almindelige bemærkninger om lovforslagets økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige.

4. Andet

Hærens Logistikskole bemærker, at hovedparten af forsvarets personel, der erhverver kørekort til kategori C, CE og D (lastbil, lastbil med stort påhængskøretøj og bus) er yngre end 21 år henholdsvis 24 år, hvorfor en ændring af aldersgrænsen for kørekort til kategori C og CE til 21 år og kategori D til 24 år mod de nuværende 18 henholdsvis 21 år vil medføre væsentlige gener for uddannelse til forsvarets deltagelse i internationale missioner. Hærens Logistikskole indstiller derfor til Justitsministeriet at gøre brug af direktivets muligheder for at bibeholde de eksisterende aldersgrænser for erhvervelse af kørekort til lastbil mv. i relation til køretøjer, der benyttes af forsvaret. Hærens Logistikskole anfører i den forbindelse, at der er tilsvarende behov for, at de øvrige medlemsstater på deres område anerkender gyldigheden af danske kørekort, der er udstedt til førere under den aldersgrænse, der ellers er anført i tredje kørekortdirektivs artikel 4.

KL (Kommunernes Landsforening) vurderer, at lovforslaget kan medvirke til bedre trafiksikkerhed ved øget kontrol og mere uddannelse, inden kørekort kan erhverves. KL finder imidlertid, at der bør sikres en kontrolordning med politiet, da forslaget ellers risikerer kun at få begrænset effekt hos de trafikanter, som følger lovgivningen.

MC Touring Club Danmark opfordrer til, at man med den kommende bekendtgørelse vil gøre det muligt at erhverve kørekort til kategori A1 som 16-årig, da en fastholdelse af den nuværende aldersgrænse på 18 år vil få betydelige negative konsekvenser for unge, som ønsker at køre det, der i dag betegnes som "lille motorcykel" (kategori A2 ifølge direktivet), da dette ellers ikke længere vil være muligt for 18-årige. MC Touring Club Danmark anfører, at man i Norge, Sverige og Tyskland allerede nu har mulighed for og fortsat vil have mulighed for at erhverve kørekort til en 125 cm³ maskine (A1) som 16-årig, og at der ikke er grund til, at

Danmark opretholder den meget restriktive bestemmelse på dette område.

Justitsministeriet påtænker i forbindelse med den videre implementering af tredje kørekortdirektiv at benytte sig af direktivets muligheder for her i landet at bibeholde de eksisterende aldersgrænser for erhvervelse af kørekort til lastbil mv. i relation til køretøjer, der benyttes af forsvaret mv. De nærmere regler herom vil blive fastsat i kørekortbekendtgørelsen.

Det bemærkes, at der efter tredje kørekortdirektiv ikke er nogen pligt for andre medlemsstater til på deres område at anerkende kørekort, der er udstedt til førere under den aldersgrænse, som følger af direktivets hovedregler.

Den nærmere fastlæggelse af bl.a. aldersgrænsen for kategori A1 vil ske i forbindelse med det videre arbejde med implementering af tredje kørekortdirektiv ved administrative forskrifter. Justitsministeriet er i den forbindelse opmærksom på, at en fastholdelse af aldersgrænsen på 18 år for små motorcykler (kategori A1) på baggrund af direktivet vil have konsekvenser for aldersgrænsen for henholdsvis mellem motorcykel (kategori A2) og stor motorcykel (kategori A), idet den trinvis adgang til at erhverve kørekort styrkes med direktivet. Justitsministeriet finder imidlertid ikke umiddelbart, at en sådan skærpelse af erfaringskravene i direktivet, der har til formål at styrke færdselssikkerheden, kan begrunde, at aldersgrænsen nedsættes for små motorcykler. Tværtimod finder Justitsministeriet, at aldersgrænsen for kørsel på små motorcykler bør fastholdes på 18 år. Det bemærkes, at den kommende ændring af kørekortbekendtgørelsen forventes at blive sendt i høring inden udgangen af 2010.

III. Lovforslaget

Det fremsatte lovforslag adskiller sig fra det udkast, der har været i høring, på følgende punkter:

1. For at sikre mulighed for at foretage fornyelse af kørekortet før udløbet af gyldighedstiden, f.eks. i forbindelse med ”sammenkobling” af gyldighedstider, er der foreslået en ændring af færdselslovens § 59, stk. 3, 1. pkt. (lovforslagets § 1, nr. 3).

2. Der er i forslaget til færdselslovens § 59 a, stk. 3 (lovforslagets § 1, nr. 4), indsat en bestemmelse om årlig prisregulering af gebyret på 100 kr. i

færdselslovens § 59 a, stk. 2, der skal betales i forbindelse med ombytning af kørekort.

3. Det er i bestemmelsen om et omkostningsdækkende gebyr for fornyelse af kørekort til almindelig bil mv., jf. forslaget til færdselslovens § 124 c, stk. 1, nr. 3 (lovforslagets § 1, nr. 5), fastsat, at gebyret udgør 100 kr.

4. Der er i forslaget til færdselslovens § 124 c, stk. 1, nr. 4 (lovforslagets § 1, nr. 6), indsat en gebyrbestemmelse vedrørende fornyelse af kørekort til lastbil og bus mv. Gebyret er fastsat til 135 kr. og dækker – udover omkostningerne – også et beløb på 10 kr. til opretholdelse af en forholdsmæssig andel af det provenu, der i dag følger af gebyret på 220 kr. for fornyelser af kørekort til lastbil og bus mv. for ansøgere mellem 50 og 70 år.

5. Den bestemmelse om årlig prisregulering, der fremgik af høringsudkastets forslag til færdselslovens § 124 c, stk. 7, indgår nu i forslaget til færdselslovens § 124 g (lovforslagets § 1, nr. 7). Bestemmelsen indebærer endvidere, at der ligeledes skal ske regulering af den omkostningsdækkende del af gebyret for fornyelser af kørekort til lastbil og/eller bus mv.

Herudover er der foretaget visse redaktionelle ændringer og præciseringer i lovforslagets bemærkninger.